

Frilansrekommendationen 2012

Gäller från och med den 1 januari 2012.

Denna rekommendation om lägsta frilansarvoden m m är avsedd för Journalistförbundets medlemmar, som regelmässigt eller tillfälligt utför frilansuppdrag för, och på frilansbasis levererar material till massmedier.

Överenskommelse bör träffas

Uppdragstagare och uppdragsgivare bör träffa överenskommelse i förväg om hur materialet får användas av uppdragsgivaren, liksom arvode, ersättning för kostnader och materiel, leveransdag, publiceringstidpunkt, betalningsfrist och eventuella andra villkor. Om, undantagsvis, överenskommelse enbart innebär att material skickas/överlämnas för påseende, ska framgå att materialet antagits för publicering om det inte returnerats senast fem veckor efter att det skickats/överlämnats.

Arvode

Hur arvodet beräknas:

Arvode utgår per uppdrag och beräknas med utgångspunkt från den tid som går åt för att utföra uppdraget. Frilansmedarbetarens erfarenheter och kunskaper, uppdragets art och omfattning samt omfattningen av den nyttjanderätt uppdragsgivaren förvärvat, är faktorer som ska påverka arvodets storlek. Hänsyn ska också tas till om arbetet måste utföras på tider då ersättningen normalt sett är förhöjd. För regelbundet återkommande uppdrag kan dock överenskommelse om fast ersättning träffas. För sådana fasta arvoden rekommenderas i år en uppräknings med 2,8 procent. Denna uppräknings grundas på genomsnittligt utfall av föregående års lönerrevision för anställda medarbetare.

Lägsta rekommenderade arvoden:

Innehavare av F-skattebevis:

Timarvode: 889 kronor/timme

Arvode utgår alltid för minst tre timmars uppdrag: 2 667 kronor. Om uppdraget innebär att uppdragstagaren ska komplettera ett skrivande uppdrag med fotografering eller ett fotograferingsuppdrag med skriven text, debiteras det kompletterande uppdraget med arvode om minst tre timmar.

Dagsarvode:

Arvode för hel dag, åtta timmar: 7 112 kronor

Återkommande eller längre uppdrag:

Uppdrag som är återkommande eller sträcker sig över längre tid arvoderas från och med sjätte dagen med lägst 5 680 kronor.

Mycket omfattande uppdrag:

Vid mycket omfattande enstaka uppdrag som innebär att uppdragstagaren sysselsätts med uppdraget med nedlagd tid som motsvarar minst halvtid eller mer ska arvodet räknas ut efter

arvodensnivån återkommande uppdrag minskat med 30 %. Denna avräkning motsvarar den tid det annars åtgår för att få andra uppdrag.

För sitt arbete fakturerar uppdragstagaren 89 560 kronor per månad för ett heltidsuppdrag och 44 730 kronor för ett halvtidsuppdrag. Det räknas ut så här: Frilansrekommendationens dagsarvode för återkommande uppdrag multipliceras med fem (dagar i veckan), gånger 4,5 (antalet veckor i månaden). På det framräknade beloppet görs därefter nämnt avdrag med 30 %.

Sociala avgifter:

Rekommenderade lägsta arvoden inkluderar sociala avgifter och semesterersättning.

Innehavare av enbart A-skattsedel:

Timmarvode: Arvode per timme: 596 kronor.

Arvode utgår dock alltid för minst tre timmar 1 788 kronor. Om uppdraget innebär att uppdragstagaren ska komplettera ett skrivande uppdrag med fotografering eller ett

fotograferingsuppdrag med skriven text, debiteras det kompletterande uppdraget med arvode om minst tre timmar.

Dagsarvode:

Arvode för hel dag, åtta timmar: 4 768 kronor. Uppdrag som är återkommande eller sträcker sig över längre tid arvoderas från och med sjätte dagen med lägst 3 814 kronor. Sociala avgifter ska erläggas och skatt ska dras av uppdragsgivaren. För uppdragsgivare som inte omfattas av frilansavtal höjs arvodet, för att inkludera semesterersättning, med 13 procent.

Arkivbilder 1059 - 5 628 kronor per bild exklusive moms

Priset på arkivbildsanvändning skall påverkas av omfattningen av användningen och det sätt som bilden används på. Exempelvis ska en liten bild av passkortsstorlek debiteras lägsta taxa, en större porträttbild eller reportagebild på halv/helsida debiteras 1 619 – 3 238 kronor och en bild på uppslag eller omslag mellan 3 238 och 5 628 kronor.

Moms

Observera att moms tillkommer på samtliga här rekommenderade arvoden. Kontakta Skatteverket på

www.skatteverket.se för information om momsnivåer vid försäljning i Sverige eller till utländska uppdragsgivare.

Nyhetsmaterial

För icke beställda nyhetsbilder och – texter fastställs arvode från fall till fall med hänsyn tagen till nyhets- och marknadsvärde.

Upphovsrätt

Träffa överenskommelse om publiceringens omfattning Uppdragsgivaren och frilansmedarbetaren bör träffa sådan överenskommelse att tvister om publicerings-/sändningsrättens omfattning inte uppkommer. Av överenskommelsen ska även framgå vilka

editioner, sändningsområden, databaser (sajter, hemsidor etc) och liknande publicerings-/sändningsrätten avser. För internet gäller en utläggningstid på sex månader, om ingenting annat överenskommit.

Publiceringens omfattning

Träffas ingen överenskommelse om annat gäller att uppdragsgivaren förvärvat rätten att publicera materialet en gång.

Publicering en gång i tryckt medium

Med "publicering en gång" i tidning/tidskrift avses att upphovsrättsligt skyddat material, såsom fotografi, artikel osv får införas på en plats (i ett exemplar) i ett visst nummer av en tidning/tidskrift, inkluderande editioner till tidningen, under förutsättning att det är ett och samma tidningsnamn, som ges ut av samma tidningsföretag. Denna rätt till publicering en gång gäller oberoende av upplagan, det vill säga antalet tryckta och spridda exemplar, t ex om den blev större än vad som kunde förutses när materialet lämnades. Inom ramen för "publicering en gång" kan material således inte införas flera gånger – i flera exemplar - i ett och samma nummer, till exempel på löpsedlar och förstasidor, om inte särskild överenskommelse träffas. Materialet kan inte heller delas upp genom att det införas i delar av upplaga i ett nummer, och i ett annat, senare nummer i den resterande delen av upplagan; sådan uppdelning är att anse som ett ytterligare införande (publicering).

Användning via internet eller annan del av databas/web

Om frilans upplåter upphovsrättsligt skyddat material för användning/tillgängliggörande via internet (exempelvis genom så kallad överföring till allmänheten) gäller att uppdragsgivaren/medieföretaget under en tid av sex (6) månader har rätt att tillgängliggöra materialet i ett (1) exemplar per verk/fotografi på hemsidan eller annan del av databasen, om inte annat överenskommit mellan frilansen och medieföretaget.

Undantag: Frilansavtalet på Public Service-området tillåter dock en originalsändning och en repris.

Vidareutnyttjande

Frilansmedarbetaren är fri att föfoga över sitt material. Vill en uppdragsgivare, som nyttjat överenskomna och arvoderade rättigheter, förvärva ny föfoganderätt – till exempel för att använda materialet på internet, krävs ny överenskommelse om villkoren för detta. En uppdragsgivare har inte rätt att utan särskild överenskommelse med upphovsmannen överlåta eller upplåta rättigheter till någon annan.

Arvoderingen för överlåtelse av användning till annat företag är minst 100 procent av förstagångsarvodet.

Ideella rättigheter

En uppdragsgivare får inte heller ändra i ett verk utan upphovsmannens medgivande, såvida ändringarna inte endast är att anse som normal redigering.

Upphovsmannen har rätt att få sitt namn tydligt angivet vid publicering eller annan form av användning. Ovanstående gäller även i de fall frilansmedarbetaren på eget initiativ säljer sitt material.

Hemsida och annan internetdatabas

För utläggning via internet (hemsida eller annat tillgängliggörande) ska skälig ersättning utgå. Ersättningen får bedömas från fall till fall utifrån nyttjandets omfattning till exempel utläggningstid, om nyttjandet sker i anslutning till första publicering. Om materialet primärt tagits fram för tryckta medier gäller en ersättning för sekundär användning via internet uppgående till minst 20 procent per sexmånadersperiod av det arvode som gällde för rätten till "publicering en gång" i tryckt medium.

Denna ersättning gäller om den tryckta publiceringen och tillgängliggörandet via internet följer varandra i tidshänseende genom att påbörjas vid samma tidpunkt. Om tillgängliggörandet via internet sker långt senare efter att publicering i tryckta medier ägt rum skall ersättningen uppgå till mellan 30 procent och 50 procent av publicering i tryckta medier. Är det ett annat företag som är användare gäller minst 100 procent av förstagångsarvodet.

Arkiv

Utnyttjande inom en redaktion, t ex datorlagring av text för rent internt redaktionellt researchändamål, kan medges utan särskild ersättning. Sådant nyttjande kräver dock alltid upphovsmannens medgivande.

Bilder som efter upphovsmannens medgivande lagras i bildarkiv ska förses med tydlig märkning med fotografens namn och tillåtna/otillåtna användningsområden.

Återpublicering

För återanvändning/reprisering i efterhand, hos den ursprunglige beställaren, av material i obearbetat skick rekommenderas ett arvode motsvarande 50 procent av ursprungsarvodet. (För bilder, se arkivbildpris) Behöver materialet bearbetas före reprisering rekommenderas 60-75 procent av ursprungsarvodet, beroende på bearbetningens omfattning.

Ovanstående gäller även när återanvändning/reprisering sker i annat medium än det materialet ursprungligen framstälts för, t ex om materialet först gjorts för hemsida och därefter ska användas i tryckt tidning.

Försäljning till annan

Om frilansmedarbetaren vill träffa avtal med någon annan om nytt upphovsrättsligt förfogande har materialet ånyo ett marknadsvärde. Arvode ska då minst motsvara ursprungsarvodet.

Nyttjandefrist

Beställt material ska publiceras/sändas snarast möjligt efter leverans. Om annat inte överenskommit har uppdragsgivaren rätt att nyttja materialet inom sex månader från leveranstidpunkten.

Annulerat uppdrag

Annulerar uppdragsgivare ett uppdrag ska frilansmedarbetaren ha rätt till skälig ersättning med utgångspunkt från det ursprungligen avtalade arvodet och nedlagda kostnader, förutsatt att åtgärden inte orsakats av frilansmedarbetaren själv.

Förkommet material

Hos uppdragsgivaren förkomna texter förväntas frilansmedarbetaren själv kunna ersätta med ny kopia. Förkomna eller skadade bildoriginal eller teckningar ska ersättas med 10 procent

av basbeloppet (förhöjt) per förkommen/skadad originalexponering på film, diskett eller motsvarande.